

W-1-63

GALAR-GAN,

YD COP AM

Miss **MARGARET JONES;**

IN NGHYDA

CHYWYDD,

AR FARWOLAETH

LIEUT. WILLIAM WYNNE JONES.

DAN BENJAMIN EVANS,

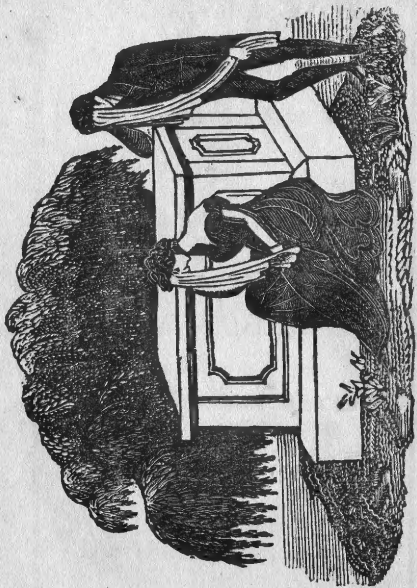
(Llywarch Môn,) Bodedeyrn.

CAERNARFON:

ARGRAFFWYD GAN H. HUMPHREYS

—
1843.

W-1-63

160 562551 3

Miss MARGARET JONES;

YN NGHYDA

CHYWYDD,

AR FARWOLAETH

LIEUT. WILLIAM WYNNE JONES.

GAN BENJAMIN EVANS,

(Llywarch Môn,) Bodedeyrn.

CAERNARFON:

ARGRAFFWYD GAN H. HUMPHREYS.

1843.

AT Y DARLLENWYR.

Anwyl Gydwladwyr,

*Erfyniaf hynawsedd yr urddasolion
craffus, i beidio defnyddio fflangell erwinaf
beirniadaeth at y Galarnadau canlynol, o
herwydd nad wyf ond ieuanc o ran oed, ac
ieuanc iawn fel prydydd.*

Yr AWDWR.

x 20 526 3339

PRYDDEST, &c.

Ar Farwolaeth

Miss MARGARET JONES.*

Ar frodir wech Llifon yr huan dywynai,
Uwch Trisant llewyrchai heb gwmwl na llen;
Ac ar y Periglordy y gorwych belydrai,
A'i wyneb porphoraidd addurnodd ei nen.

Cynyrchion Alban Elfed lanwai'r ydlenydd,
A ffrwythau toreithiog i'w lloni o hyd:—
Gwrdd lysiau gwyrdd leision addurnant y dolydd,
Y rhai a siriolir gan afon y Rhyd.

Y Coedydd ceuadfrig mewn lliwdeg ddilladau,
Ymdrwsient yn harddwych drwy'r goedwig deg
werdd;
Yn ddiau beirdd anian pereiddlawn eu hodlau,
Ar dirfion heirdd gangau yr unent eu cerdd.

Mor hyfryd i'm golwg pob gwelltyn yn wyrddlas,
Yr irwydd a'r aeron a harddent yr ardd,
Y llwyni persawrus a noddir yn addas,
A'r blodion amryliw;—eu trefniant mor hardd.

---

* Miss M. Jones ydoedd ferch i'r diweddar
Barch. H. W. Jones o Dre'iorwerth, a chwaer i'r
Parchedig H. W. Jones, Periglor Llantrisant, Mon.
Bu farw Hydref 2il, 1842, yn 62 oed.

Trwy'r heirddion rodfâau o gylch y Periglordy,
 Tramwyai y bonedd a'u llygaid yn llon;
 Gwâr adar goreudeg wnai'u lloni o'r deildy,
 Ond bychan feddyliant da'i drostynt fath dôn.

Tra iesin Lantrisant! mangre elusenau!
 Mor iawnwych yr unwyd dy feini yn nghyd;
 O'r braidd gallaf gredu y dichon gofidiau,
 Anturio yn agos i drigfan mor glyd.

Och! Och! siomedigaeth, y nwyfre a dduodd,
 Miloedd o gymylau ordöent y nen;
 A siriol bleserau o'r golwg wnaent gillo,
 Ah! wele Lantrisant yn awr dan ddu len.

Goleudeg lywiawdwyr unent i alaru,
 Eu drych yn iselaidd a gwelw eu gwawr;
 Ymddifaid sy'n bruddaidd drwy "Fona Fam Gymru,"
 O herwydd ei symud gan alaeth yn awr.

Beth barodd fath alar? nid oedd a ynganai,
 Dim ond wylofain a glywid yn awr;
 Ond, Och! ryw adsain o'r creig a'm hatebai,
 Un 'styriai'n dosturiol a dorwyd i lawr.

Wrth i mi ymwrando 'roedd gwaedd yr amddifaid,
 A chwyn y tylodion am rwygo fy mron;
 Yn fynych gofynent, a dofnddwys ochenaid,
 Pa bryd y canfyddwn ei hail yn ngwlad Fôn?

Mewn congl o'r neilldu Monwysion mynwesawl,
 Sy'n gwelwi mewn galar, gan sefyll yn syn;
 Yn gynil o'i enau d'ai geiriau cwynfanawl,
 Minau a'u hysgrifais, a'u cynwys oedd hyn:—

"Ah! b'radwys wên Brydain, ai hyn fu dy dynged?
 Ow! edwi llysiuyn beraroglai dy fro;
 Diwreiddio cedrwydden fu'n addien fwyn nodded,
 Dwyn mamaeth dy weinion—Och! drymed y tro.

“ Mae hiraeth o'i herwydd yn ngwaelod fy nghalon,
 Ochenaid ddyrwyga fy mynwes sy' brudd ;
 Y ddwyfron sy' ddifrif o'i rhoi 'mhlith marwolion,
 Alaethus wyf weithion ei bod o dan gudd.

“ Anwylion hen Walia benthyciwch i'm ddoniau,
 Er dangos ei nhodwedd yn berffaith i'r byd ;
 Fel byddo i'n cenedl yn enghraifft trwy'r oesau,
 I noddi rhinweddau a'u dylyn o hyd.

“ Cryf addysg crefyddol a gafodd o'i mhebyd,
 Yn buichweg hyn barchai hyd ddiwedd ei hoes ;
 Yn gu byth gobeithiai yn Nghrist ei hanwlyd,
 Cyfrifai yn fawr-fraint gael codi y groes.

“ Mûn orddoeth mewn urddas, hoff eurdda hyff-
 orddiant,
 Yn gusfad a gafodd yn neddfau y Nef ;
 Gwedyn y rhai'n gadwodd yn bwylllog heb balliant,
 A rhodiai'n oreudeg yn ol ei air ef.

“ Un isel hynawsaidd, gain addfwyn gyneddfau,
 Oddygiad bon'ddigaidd oedd hon yn ei rhawd ;
 Gain fanon, gan fonedd parch gafodd yn ddiau,
 A gwir law agored cyfranai i'r flawd.

“ Ei helusengarwch oedd iddi yn goron,
 Mil myrdd gwerthfawrocach na choronau'r byd ;
 Tosturi o'i mynwes a darddai fel ffynon
 Ddihysbydd, a'i dyfroedd a ffrydient o hyd.

“ Ei dwylaw ddiferent o wllithoedd elusen,
 Fel afon fe lifodd i fwthyn y flawd,
 Trwy bob hin ymwelai a'r truan mewn angen,
 Er dwyn iddo beunydd ymgeledd a flawd.

“ Dilladai y llwydion, diwallai'r angenus,
 Gorenwog arweiniai y crwydriad i dŷ ;
 Gwnai gynul y gweiniaid mewn cyflwr adfydus,
 Y rhai a gyflwynai i ofal Duw fry.

“Ei harian roi'n hyrwydd at gynnal ysgolion,
 I addysgu plantos tylodion yn rhad;
 Ac hefyd bu'n hael er anfon Cenhadon,
 A thrysor y Nefoedd i lanw pob gwlad.

“Er ei harddwch a'i hurddas yn ngwlad ei chyn-
 dadau,
 Ow! syrthiodd i'r beddrod a gwywodd ei gwawr;
 Ni safodd yn wyneb rhuthrwyntoedd yr angau;
 Y gweiniaid gan gwyno sy'n wylo yn awr.”

Ar hyn clywaf yr henwr a'i briod oedranus,
 Yn ochain yn drist am roddi yn y bedd,
 Un lonai wael unig, mewn byd anghysurus,
 A'i rhoddion gorhydestl, heb wg yn ei gwedd.

Y weddw fethiantus yn ei chell sy'n galaru,
 Gan drydar “Ow fy mhlant pa fodd y cawn fyw?
 Pan gollais eich tad, gwnai hon ein cyfnerthu,
 Ond och! rhaid im' bellach ddywedyd,—‘Nid yw’”

Y dwylaw diwaelaidd wnai'n rhwyddaidd a rhoddion
 Drueiniaid orwenu er gwaeled eu gwedd;
 A'r galon orgulwys o gariad i'r gwirion,
 Fu'n fflamio—sy'n awr yn oer babell y bedd.

Adgofion o hyny bâr afonydd o ddagrau
 I dreiglo fel perlau—ing wywa fy ngwedd;
 Ei haeledd gorhylon wresogai fynwesau
 Wrth ei choffa—gwae ni ei bod yn y bedd.

Er hyny ei henw ennyn awenyddau;
 I gofio ei gwiwfoes—Och! angau pa ham
 Y mudaist o'n talaith un llawn rhagoriaethau,
 Rhyw lais am hatebai, “ffordd Duw nid yw gam.”

Cyfoder cof-adail yn dyst o'i gweithredoedd,
 A cherfier ei hardeb er côf o'i mwyn wedd;
 Ys amser â'i treulia yn llwyr yn mhen oesoedd,
 Pryd hyny ei rhinwedd ni sawdd i'r dwfn fedd.

C Y W Y D D ,

Ar Farwolaeth

LIEUT. WILLIAM WYNNE JONES.*

MAE'R hyglo'd a'r mir Raglaw ?
 Yr awrhon mae'm bron mewn braw ;
 Am WILLIAM y mae alaeth,
 O'i roi'n y gwys oer yu gaeth ;
 Ymroi yn awr mewn mawr nych,
 Mae rieni mireinwvch,
 Dyma ergyd a mawrgur,
 E garai pawb y gwr pur ;
 Gloewdeg wron gwladgarwch,
 Yn ei fron wna'i fflamio'n flwch ;
 Môr o gariad i'w wlad lwys
 A'i buredig baradwys,
 A'i gyrai o'i deg oror
 Dros lidiawg wynferwawg fôr,
 I fro India fireindeg,
 Fel na chai 'n hen Frydain frêg.
 E garai llu y gwr llon
 A'i ddenawl ymddyddanion,

* Mr. Wynne Jones ydoedd fab i'r Parch. H. W. Jones, Periglor, Llantrisant, Mon. Anrhegodd ei gyd-swyddogion ei goffawdwriaeth ef â Thablet hardd, ac yn ysgrifenedig arni y geiriau canlynawl:

This Tablet

is dedicated to the Memory of

Lieutenant WILLIAM WYNNE JONES,

by his brother Officers,

of the 3rd Regiment Bengal Native Infantry ; who died, much and sincerely regretted, at Nuseerabad, in Rajpootanah, on the 11th of September, 1835, Aged 29 years.

Drwy barch, a wnai am dro byr,
 Ofalu am wân flwyr,
 Clywai ef eu llef o'r llaid,
 E dirionai drueiniaid;
 Deuai'r hynod wr heinif
 Drwy helyntion bron heb rif,
 Ac anferth ordrafferthion,
 Barai friw yn ei bur fron;
 O'i roi lawr o dan oer len,
 Difwyd yw fy awen;
 Er mawredd, i'r bedd oer bant
 Yr â milwyr o'u moliant;
 Er hyny bob ryw enyd
 Gwaith Ion sy gyffion i gyd;
 Duw biau edau bywyd,
 Duw Ior—hwn a dyr ei hyd.
 Angau a'i saeth ing yw sôn,
 Roi WILLIAM at farwolion,
 Y doniawg wr o dan gaerydd,
 Hyd y farn yn India fydd;
 Diail a fo adail fedd
 Y gwr enwog eirianwedd,
 O ran addien rinweddau,
 Bri hwn wna yn Môn barhau,
 Dra heli dwfr—tra haul dydd,
 Yn ymweled â'n moelydd.

Yn y diwrnod y daw'r mawredd,
 I alw ei blant o bant y bedd,
 Yn dirion yr hyderaf
 Y caiff yn ferth drwy nerth Naf,
 A gwên gu fyn'd i gain gôl
 Y da Iesu dewisol,
 I foli'n ber â'i der dant,
 Gwiw gynnor y gogoniant!

